

Brede Welvaart & Sustainable Development Goals (SDG's)

TREND BUREAU OVERIJSSSEL

! VERKIEZINGS-
SPECIAL !

Blik op de toekomst: kwaliteit van leven

Wanneer we een blik op de toekomst werpen, valt steeds vaker de term brede welvaart. Dit om aan te geven dat economische groei alleen onvoldoende is om onze toekomstige manier van leven vorm te geven. Maar hoe ga je daar op lokaal en regionaal niveau concreet mee aan de slag?

Wat houdt brede welvaart in?

"Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van die van mensen elders in de wereld" (CBS, 2021). De kwaliteit van leven omvat meer dan de materiële welvaart of de economische productie in een land. Gezondheid, welzijn, milieu en veiligheid zijn daarbij ook van belang. Het CBS rapporteert jaarlijks over deze aspecten én indicatoren gerelateerd aan de 'later' en 'elders' dimensies van brede welvaart in de Monitor Brede Welvaart & de SDG's.

Waar het begrip brede welvaart vaak als veelomvattend en weinig concreet wordt gezien, bieden de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's of Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties juist concrete aanknopingspunten voor overheden en bedrijven. Wereldwijd omarmen private en (semi)publieke organisaties de SDG's om inzichtelijk te maken hoe hun eigen ontwikkeling zich verhoudt tot de toekomstagenda, waar de 193 landen van de Verenigde Naties zich in 2015 aan verbonden hebben.

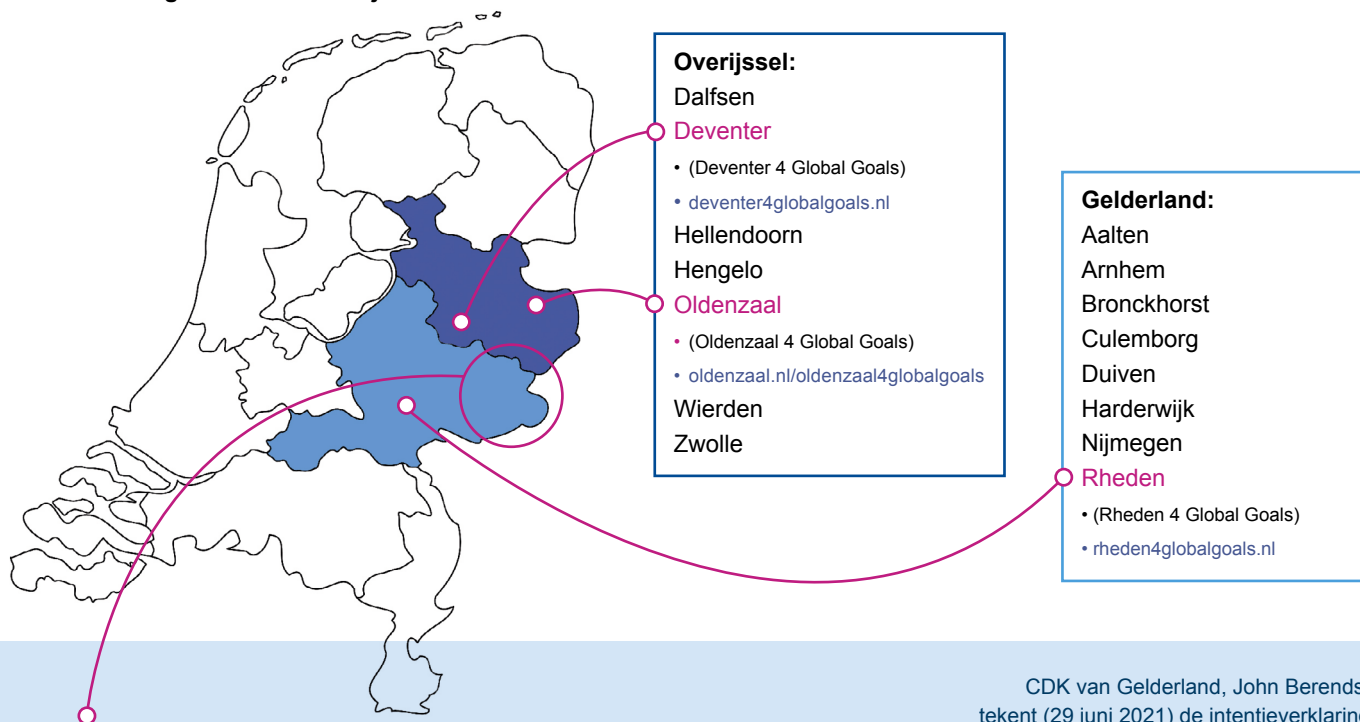
Wat zijn de Sustainable Development Goals?

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen of Sustainable Development Goals (SDG's) zijn 17 doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Ze fungeren als een mondiaal kompas voor overheden, bedrijven, maatschappelijke instellingen en individuen voor de omgang met mondiale en lokale uitdagingen gericht op een 'wereld die we willen'. De SDG's gaan over doelen dichtbij en ver weg. Van het zelf kunnen leven in een gezonde omgeving - met schone lucht, toegang tot sport en onderwijs, gezonde voeding en bereikbare zorg - tot het zorgen voor werk, gezond eten en onderwijs in andere landen. Maar ook het

zorgen voor minder uitstoot door bijvoorbeeld technologische innovaties. De SDG's zijn erop gericht om menselijk welzijn te bevorderen binnen de grenzen van wat onze ecosystemen aan kunnen. Het uitgangspunt van de SDG's is dat iedere organisatie, of het nu een overheid of een bedrijf is, kan bijdragen aan een betere toekomst voor de wereld. Daarbij is het belangrijker dat organisaties zich richten op doelen die in de invloedssfeer van de eigen organisatie liggen.

<https://sdgs.un.org/goals>

Global Goals gemeente in Overijssel en Gelderland

Achterhoek eerste SDG-regio in Nederland

De provincie Gelderland en Regio Achterhoek hebben in 2021 de Regio Achterhoek aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Zij hebben de volgende ambitie en intenties met elkaar afgesproken: vanaf 2022 gaan zij het meten van brede welvaart, gekoppeld aan SDG's verder ontwikkelen (dit wordt gedaan via de Achterhoek Monitor, in actieve samenwerking met elkaar en het Rijk); het gebruik van de internationale taal die de SDG's kenmerken zoveel mogelijk toepassen in communicatie van beleid, van zowel de Achterhoek als de provincie Gelderland; de SDG's toepassen als afwegingskader in de onderbouwing voor toekomstige beleidskeuzes voor de Achterhoek; en alle opgedane kennis en informatie vanuit de provincie Gelderland en Regio Achterhoek delen met andere overheden en organisaties.

>> Lees hier het artikel

CDK van Gelderland, John Berends, tekent (29 juni 2021) de intentieverklaring van de Achterhoek SDG-regio.

Coronapandemie en klimaatcrisis

In het licht van de gevolgen van de COVID-19-crisis en de urgentie ten aanzien van de wereldwijde klimaatcrisis zien verschillende overheden, adviesorganen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven de SDG's en brede welvaart als een richtingaanwijzer of navigatiesysteem om onze toekomst in te richten. Dat kan alleen door samen te werken en lokale en regionale overheden een sleutelrol te geven in de uitvoering.

De coronapandemie en het klimaat leren ons dat grote opgaven niet stoppen bij de grens. De mondiale dimensie van de SDG's kunnen daarom goed gebruikt worden om internationale samenwerking van gemeenten vorm en invulling te geven. De doelen worden dan ook door verschillende gemeenten ingezet bij grensoverschrijdende samenwerking met gemeenten in België en Duitsland, voor internationale partnerschappen en binnen internationale netwerken. In het algemeen helpen de SDG's in het spreken van een gemeenschappelijke taal, integraal samenwerken, monitoring en aanscherping van beleid.

Wat doen Nederlandse gemeentes en regio's concreet met de SDG's?

Er zijn veel manieren waarop zij hun bijdrage aan de SDG-agenda invullen. Zo zijn er gemeentes die de SDG's verbinden met de interne organisatieprocessen, -begroting en beleid. Door de SDG's toe te voegen aan raadsstukken, moties, begrotingen en het coalitieakkoord, worden ze ook onderdeel van het politieke debat. Andere gemeentes kiezen voor afzonderlijke projecten of events gericht op SDG's. Er zijn ook gemeentes die zich vooral richten op het creëren van samenwerkingsverbanden met bedrijven en organisaties in hun gemeente om gezamenlijk aan de slag te gaan.

Zoals gezegd dienen de SDG's als een kompas voor mondiale en lokale uitdagingen op een groot aantal thema's. Juist dit richtinggevend karakter maakt dat elke gemeente stappen kan zetten, die passend zijn bij de mogelijkheden van de eigen organisatie. Dat geldt voor gemeentes die pas net kennismaken met de doelen, net zo goed als voor gemeentes die al langer ervaring hebben als Global Goals Gemeente. (Zie de links onder verder lezen voor voorbeelden en inspiratie.)

▲ Voorbeeld Rheden: Integraal beleid

De gemeente Rheden heeft sinds 2018 de gemeentelijke organisatie gebaseerd op clusters van de SDG's en werd in 2019 uitgeroepen tot meest inspirerende Global Goals gemeente van Nederland. In Rheden heeft de organisatie ervoor gekozen om de SDG's integraal door te voeren in de begrotingsstukken, het coalitieakkoord tot en met de raadsstukken. Zo wordt in ieder college- en raadsvoorstel aangegeven aan welke Global Goal (sub)doelen van de VN het voorstel bijdraagt. Dit vertaalt de gemeente ook naar de samenleving.

Uit het juryrapport van 2019: "Het is fantastisch om te zien dat de doelen in de hele gemeente volledig zijn geïnternaliseerd. Dit wordt uitgedragen in projecten in zowel binnen- als buitenland. De duurzame ontwikkelingsdoelen

uiten zich in één groot samenspel waar alle lagen van de bevolking in worden betrokken: burgers, politiek, bedrijfsleven, onderwijs- en overheidsinstellingen."

▲ Voorbeeld Deventer: Samenleving en bedrijfsleven

Deventer is een voorbeeld van een gemeente die zich nadrukkelijk inzet als verbinder tussen overheid, bedrijven, onderwijsinstellingen en samenleving. Deventer richt zich op het informeren, inspireren en activeren, zodat partners in de stad de Global Goals gezamenlijk kunnen oppakken. Dat doet de gemeente onder andere door het ondersteunen van clusters van bedrijven en organisaties in de stad, die zich willen committeren aan een specifieke set doelen. Zo organiseerde de gemeente een diner, om met een groot aantal bedrijven te spreken over de kansen die de Global Goals bieden voor de bedrijven zelf en de bijdrage die ze kunnen leveren aan een beter (leef)klimaat en maatschappij.

"De Global Goals bieden allerlei kansen die we graag willen verzilveren. Kansen voor bedrijven, kennisinstellingen, creatieve sector en de NGO's en daarmee voor een duurzaam Deventer. Via gezamenlijke activiteiten willen we hier meer bewustwording over creëren. Door te innoveren, door onderscheidend te zijn, kunnen we anderen inspireren hier in onze stad, maar ook buiten onze gemeentegrenzen. Onze ambitie is dat de Global Goals uiteindelijk de leidraad worden voor nieuwe initiatieven en beleid. Daar gaan we in Deventer voor!"

Thomas Walder, Wethouder Economie en Internationaal Beleid, Deventer

▲ Verder lezen:

Alles over de SDG's voor Gemeenten:

- Global Goals voor Gemeenten

(vng.nl/rubrieken/onderwerpen/global-goals-voor-gemeenten)

- Praktijkvoorbeelden Global Goals Gemeenten

(vng.nl/artikelen/praktijkvoorbeelden-global-goals-gemeenten)

Uitgebreide informatie over de SDG's zelf:

- www.sdgnederland.nl (sdgnederland.nl)

Meten van bijdragen initiatieven aan de SDG's via de maatschappelijke AEX:

- www.maex.nl (maex.nl/#/home)

Bepalen van het SDG-profiel dat past bij jouw gemeente:

- Sdg-profielbepaler (everlastconsultancy.nl/sdg-profielbepaler/)

Rapport CBS:

- SDG's in Nederland - statusrapport 2020

(cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/27/sdg-s-in-nederland-statusrapport-2020)

- Monitor Brede Welvaart & de SDG's 2021

(cbs.nl/nl-nl/publicatie/2021/20/monitor-brede-welvaart-de-sdg-s-2021)

Voorbeelden gemeenten:

- Deventer 4 Global Goals (deventer4globalgoals.nl)
- Oldenzaal 4 Global Goals (oldenzaal.nl/oldenzaal4globalgoals)
- Rheden 4 Global Goals (rheden4globalgoals.nl)

SER Magazine 12-10-2021:

- Brede welvaart: waarom de SER al 30 jaar hamert op het belang ervan (ser.nl/nl/Publicaties/brede-welvaart-ser)

Gluren bij de burens:

- SDG portal Duitsland (sdg-portal.de/de/)
- SDG initiatieven België (sdgs.be/nl)